

EUROPEAN ANTI POVERTY NETWORK

Sverige

Socialpolitisk plattform

EAPN Sverige ett nätverk av organisationer som arbetar mot fattigdom och social utslagning. För medlemskap i EAPN Sverige krävs att man som organisation ansluter sig till följande ståndpunkter:

EAPNs definition av begreppet fattigdom:

Fattigdom är ett mångfacetterat begrepp. Att vara fattig innebär bl.a.:

- Att leva utan tillräcklig inkomst under en längre tid
- Att man ofta saknar gemenskap och positiva relationer med andra som man kan få stöd och hjälp av
- Fattiga har ofta en sämre hälsa, p.g.a. levnadsförhållanden och alltför små resurser att förbättra sin hälsa
- Fattigdom är ofta förknippat med uppväxtförhållanden med ekonomiska och sociala brister, dålig grundutbildning och dålig tilltro till sin förmåga. Fattigdom leder ofta till passivitet, politiskt, kulturellt och socialt.
- Fattigdomen i sig innebär strukturella hinder och bristande möjligheter (makt) att förändra sitt liv.

Att vara ekonomiskt fattig innebär att man tvingas leva under förnedrande omständigheter. För att få hjälp att överleva måste man ställa upp på krav och villkor från myndigheterna - ibland omänskliga, diskriminerande och förtryckande - krav som är satta av och utifrån starkare gruppers förutsättningar. Individerna måste även leva med att man stämplas och betraktas som avvikare, lat och ovillig att ställa upp på förändringar.

EAPNs definition av begreppet utanförskap:

Utanförskap är ett resultat av fattigdom, utstötning, utslagning eller stämpling. Utanförskap är också ett sammansatt begrepp som kan se olika ut för olika människor, men som innebär att man hamnat vid sidan av samhället. Man saknar inflytande och möjligheter att via samhället förändra sin situation.

Många har därmed själva ställt sig vid sidan av möjligheterna att påverka. Utanförskap innebär bl.a.

- Arbetslöshet
- Bostadslöshet
- Missbruk
- Diskriminering och rasism
- Brist på inflytande, såväl över sina egna vardagsvillkor som samhällets utveckling
- Vid sidan av samhällets resurser som
  - Sjukvård
  - Tandvård
  - A-kassa och andra försäkringar
  - Teknisk utveckling
  - Informationssamhället
  - Kultur
  - Övrig samhällsservice

EAPN Sveriges ståndpunkter och krav:

1. En generell välfärdspolitik som omfattar alla

EAPN Sveriges mål är ett samhälle utan fattigdom och socialt utanförskap, ett samhälle som bygger på demokrati och delaktighet, solidaritet och jämlikhet i levnadsvillkor.

EAPN anser att det effektivaste sättet att motverka fattigdom och utslagning är en generell välfärds- och socialpolitik som omfattar alla medborgare. En generell välfärdspolitik är därför en viktig hörnsten i kampen mot fattigdom och utslagning.

För att insatserna ska nå alla, anser EAPN att en generell välfärdspolitik behöver kompletteras med selektiva och individinriktade åtgärder även när det gäller grundläggande behov som arbete, bostad, utbildning och meningsfull fritid.

2. En aktiv socialtjänst som vilar på demokratiska och solidariska principer

EAPN anser att kampen mot fattigdom och social utslagning kräver en aktiv socialtjänst som utifrån ett "brukarperspektiv", demokratiska och solidariska värden, tillgodoser människors grundläggande behov, när dessa inte kan tillgodoses på annat sätt.

Socialtjänstens insatser ska bygga på respekt för den enskilde och utveckla ett bemötande gentemot den enskilde som i sig innebär ett stöd och som bidrar till en positiv kommunikation och problembeskrivning utifrån den enskildes verkliga behov och livssituation. Socialtjänstens arbete skall bygga på rättstrygghet, vilket innebär att socialtjänstens beslut om bistånd och försörjningsstöd skall kunna överklagas i domstol.

3. Rätt till utbildning och stöd till arbete eller annan meningsfull sysselsättning

EAPN anser att en viktig grund för människors möjlighet att leva under drägliga förhållanden i dagens samhälle, är möjligheterna att försörja sig med eget arbete. En viktig skyldighet för samhället är därför att utveckla stöd och service för arbetssökande, som underlättar för den enskilde att komma in på arbetsmarknaden.

Ökade resurser behövs för att utveckla stödformerna, t.ex. olika former av rekryteringsstöd, lönebidrag etc, för att människor med sociala, psykosociala eller fysiska arbetshandikapp ska ha möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden. EAPN anser också att in satsning på verksamheter som bygger på en "social ekonomi" är viktiga resurser för att tillgodose behovet av meningsfull sysselsättning, oavsett det handlar om arbetstillfällen eller andra sociala behov.

4. En social bostadspolitik

EAPN anser att ett annat viktigt ansvar för samhället är att tillgodose rätten till en god bostad för alla, till en rimlig kostnad för den enskilde. Huvudansvaret för bostadspolitiken åvilar gemensamt staten och kommunerna, men även andra aktörer, t.ex. fastighetsägare och entreprenörer, har ett ansvar för att en social bostadspolitik kan förverkligas. Målet är att varje vuxen medborgare som önskar, skall ha reella möjligheter att disponera en egen bostad på rimliga villkor.

För att uppnå detta mål krävs insatser såväl i form av en social bostadspolitik, sociala vård- och stödresurser och alternativa boendeformer för människor med behov av särskilt boendestöd.

5. Delaktighet, segregation och integration

EAPN anser att segregation, sociala och ekonomiska skillnader, främlingsrädsla, utslagning och utanförskap är en grogrund för många av de sociala problem som finns.

För att bryta denna utveckling är det viktigt att man motverkar segregation genom att tillföra resurser till resurssvaga områden i form av nya arbetstillfällen, upprustning av bostadsmiljöer och utbyggnad av den kommunala servicen. Det finns också ett stort behov av mötesplatser och gemenskaps- och identitetsskapande verksamheter i folkrörelse- och organisationsregi i dessa områden.

En sådan inriktning ger möjlighet till ökat inflytande och delaktighet för de boende, och därmed en ökad solidaritet mellan människor och för det gemensamma. En sådan politik skulle också motverka missbruk, våld och kriminalitet.

EAPN anser att grunden för att skapa goda villkor för flyktingar och andra invandrare är att förkorta ansökningstiden, ge möjlighet till arbete och egen försörjning så snart som möjligt efter ankomsten till landet samt en verklig möjlighet att lära sig svenska. Den bästa investeringen för att minimera integrationsproblemen är ett omedelbart, generöst och respektfullt välkomnande.

En annan viktig förutsättning för en god integration mellan den inflyttande och de tidigare boende, är organiserade kontakter och nätverk som ger möjlighet till utbyte av erfarenheter och kunskap om varandras livsvillkor och kulturer.

6. Ökat stöd till frivillig- och klientorganisationer

Organisationer och folkrörelser som arbetar på det sociala fältet gör omfattande och viktiga samhällsnyttiga insatser. Ett arbete mot fattigdom och social utslagning bör därför involvera stöd och satsningar på verksamhet i organisationernas regi.

Organisationerna har två viktiga funktioner:

1. att påtala missförhållanden, bl.a. där samhället brister i ansvar samt föreslå förändringar
2. att bedriva sådana verksamheter som kompletterar samhällets sociala ansvar, om de ligger i linje med organisationernas mål och arbetsformer.

Samhällets stöd skall ges med respekt såväl för den enskilde organisationens självbestämmande och integritet som för medlemmarnas och deltagarnas integritet.

Stödet får inte utformas så att bidrag enbart ges till projekt som samhället anser sig ha nytta av, utan även till organisationens grundverksamhet, opinionsbildning och demokratiska funktioner.

7. Organisationerna har viktiga erfarenheter att ta tillvara

EAPN anser att frivilligorganisationerna har viktiga erfarenheter som kontinuerligt måste tillföras socialpolitiken och arbetet med handlingsplaner mot bl.a. fattigdom och social utslagning.

I beslutet om nationella handlingsplaner har EU's medlemsstater slagit fast att "alla aktörer" skall involveras i arbetet för att deras synpunkter och erfarenheter skall tillföras handlingsplanerna. Detta för att planerna skall utgå ifrån en verklighet som stämmer överens med berörda grupperns upplevelser och problem, men också för att underlätta genomförandet av handlingsplanerna.

EAPN Sveriges uppgift är att fortsätta kampen mot fattigdom och utslagning, såväl i opinionsbildning, i samverkan med andra organisationer och nätverk, som i direkt dialog med regeringens representanter.

Ur EAPN Sveriges stadgar:

§ 1 Namn och inriktning

"European Anti-Poverty Network (EAPN), Sverige", är en självständig ideell förening ansluten till det europeiska nätverket EAPN (European Anti-Poverty Network)

§ 2 Mål och utgångspunkter

EAPN Sveriges mål är ett samhälle utan fattigdom och socialt utanförskap, som bygger på demokrati och delaktighet, solidaritet och jämlikhet i levnadsvillkor.

EAPN Sverige skall vara ett forum för informations-/kunskapsutbyte och samverkan både på nationell och internationell nivå utifrån EAPN:s målsättning, innebärande att i opinionsbildning och praktisk handling arbeta för att motverka fattigdom och socialt utanförskap.

Utgångspunkten är att bedriva sådan verksamhet och samverka i sådana frågor som det råder enighet om.

